

ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

ГОДИНА СХVII, БРОЙ 1

СОФИЯ, 1-15 ЯНУАРИ 2016 г.

ЦЕНА 0,70 лв.

e-mail: sinizdat@gmail.com

Официален сайт на Св. Синод на БПЦ – www.bg-patriarshia.bg

† НЕОФИТ, ПАТРИАРХ БЪЛГАРСКИ

ПАТРИАРШЕСКО НОВОГОДИШНО ПОСЛАНИЕ

Възлюбени в Господа чеда на светата ни Църква,

Колко бързопреходно е времето! Това ни застава по-дълбоко да се замисляме за всяка извървяна от нас стъпка, за всяка изречена от нас дума, за всяко взето от нас решение. Обръщайки поглед назад, ние виждаме колко много неща, които сме били длъжни да направим като християни, не сме съумели да осъществим – поради човешка немощ, поради леност или поради недостатъчна проява на добра воля от наша страна.

Църквата увещава всички ни да избягваме враждите, понякога прерастващи в обществени противоборства. Много конфликти могат да бъдат избегнати и преодолени, ако изграждаме отношенията в семейството и обществото върху основата на взаимното уважение и зачитане правата и достойнството на другите. Нали смисълът на живота се състои в това да обичаме Бога, да обичаме ближния и да вършим всичко в името на тази любов.

На стр. 3

ПОДВИЖНИЦИ НА ПРАВОСЛАВИЕТО

Св. Серафим Саровски – любим духовен отец и пазител

Стр. 1, 4-6

АКТУАЛНО

Професия просяк

Стр. 1, 7

ДУХОВНА СЪКРОВИЩНИЦА

• Св. Теофан Затворник за житейските грижи

Стр. 6

• Св. Паисий Светогорец за гързостта

Стр. 7

ДРАГОЦЕНЕН ДАР ЗА ПРАВОСЛАВНИТЕ БЪЛГАРИ

В деня, в който отбелязваме блажената кончина на св. Серафим Саровски – 2 януари, в годината, в която се навършват 230 години от монашеското пострижение на този дивен подвижник на светата Църква, православните българи получиха драгоценен дар – частица от мощите на светеца бе положена за поклонение и молитва в патриаршеския ставропигиален храм „Св. Александър Невски“. Мощите на св. Серафим – един от най-обичаните подвижници в православния свят и в България, са дар за благочестивия български народ от Руската православна църква по молба, която патриарх Неофит отправи към Руския патриарх Кирил по време на мирното си посещение в Москва през 2014 г.

Броени дни след като отбелязахме 1150 години от Покръстването на българския народ и 1145 години от основаването на

На стр. 4

АКТУАЛНО

ПРОФЕСИЯ ПРОСЯК

Свещеното Писание преподава на човека заваската на вечния живот, поднася еликсира за търсещите ни души и препоръчва рецепти за едно духовно преобразяване през отредения му от Твореца дял на неговото лично странстване в този свят. То е светилник в мрака на вечно лутащия се човек между временното и вечното, низкото и възвишеното, преходното и непреходното. Нещо повече – със своята близкаща благодат е най-добър ориентир в бурното море чрез препоръките за един пълноценен и пълен с духовна радост живот! В истинския смисъл на думата е откровение Божие за осмисляне и обожение на неспокойния човешки дух!

Но всички, които го познават в дълбочина, знаят, че него-

вите наставления не бива да се разбират и прилагат пряко и безусловно, без духовно разсъждение, защото невини могат да въздействат правилно и душеспасително за онези, които искат да ги последват. Те са като лекарство, което не трябва да бъде приемано, без да е определена съответстващата за възрастта и състоянието на болния концентрация на дозата. Много често буквалното прилагане на някое духовно наставление е довеждало не само до печални резултати, но и до отдалечаване на конкретния текст от целия дух на боговдъхновеното учение на нашия Господ Иисус Христос. За това свидетелстват както конкретни епизоди от църковната история, така и практическият опит на искрено подвизаващи

На стр. 7

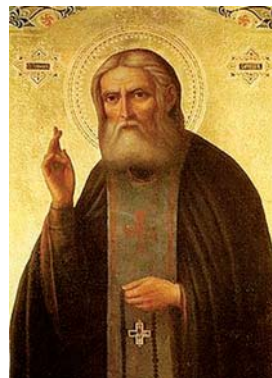
ПОДВИЖНИЦИ НА ПРАВОСЛАВИЕТО

ЛЮБИМ ДУХОВЕН ОТЕЦ И ПАЗИТЕЛ

Преподобни Серафим, Саровският старец, бил родом от Курск и произхождал от благочестиви и състоятелни родители, по фамилия Мошнини, принадлежащи към известно търговско съсловие в града. Той се родил на 19 юли 1759 г. и в светото Кръщение бил наречен Прохор. Баща му Исидор имал голямо усърдие към Божиите храмове, а майка му Агатия – още повече от мъжа си; била почитана за своето благочестие и благотворителност.

В третата година от живота си Прохор загубил баща си и неговата единствена възпитателка останала благочестивата му майка, под чието ръководство израснал в християнско благочестие, в любов към молитвата и Божия храм.

От ранно детство над блаже-

ния се проявявал дивният Божи покров, явно посочвайки в него благодатен Божи избранник. Веднъж майка му, оглеждайки постройката на църквата, започната още от мъжа й, взела със себе си седемгодишния Прохор на самия

връх на строящата се камбанария. По невнимание детето паднало от камбанарията. Агатия с ужас изпичала, мислейки, че се е пребил до смърт, но с удивление и радост го видяла стоящ на нозете си, здрав и невредим. Така над благодатния отрок се изпълнили думите от Писанието: „Зло няма да ти се случи, и рана няма да се приближи до твоео тяло; защото ще заповяда на ангелите Си за тебе, да те опазват във всички твои пътища: ще те понесат на ръце, да се не спнеш о камък с ногата си“ (Пс. 90:10-12).

В десетата му година започнали да учат Прохор да чете и пише и той започнал бързо да усвоява църковния език, показвайки светъл ум и памет, и същевременно украсявайки се с кротост и смирение. Но внезапно се разболял

На стр. 5

ХРОНИКА

България

Освецаване бойните знамена на Българската армия

На 6 януари в патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“ Негово Светейшество Българският патриарх и Софийски митрополит Неофит възглави тържествената св. Литургия и Великия водосвет за Св. Кръщение Господне, Йордановден.

Великият богоявленски водосвет пред храма бе последван от освецаване на българските бойни знамена по случай големия Господски празник.

На площад „Св. Александър Невски“ се събраха представителите на Българската православна църква во главе с нейния първопредстоятел патриарх Неофит, президентът на РБългария Росен Плевнелив, председателят на Народното събрание Цеца Цачева, столичният кмет Йорданка Фандъкова, министърът на отбраната Николай Ненчев, началникът на отбраната вицеадмирал Румен Николов, офицери, сержанти и войници на Българската армия, посланици и дипломати, депутати и политици, общественици и граждани.

Светейшият Български патриарх Неофит издигна молитва към Бога за благословено преуспяване на Църквата, Отецеството, държавната власт, войнството и народа ни. Патриарх Неофит благослови и поръси с богоявленската вода държавните ръководители и официалните гости начело с българския президент.

С благословението на Българския патриарх, в изпълнение на вековна традиция Негово Преосвещенство Бранички епископ Григорий – викарий на Софийския митрополит, освети всички

бойни знамена на Българската армия ведно с представителните армейски роти – за сила, здраве, победи, мир, сигурност и спасение под закрилата на Светата, Единосъщна и Неразделна Троица.

В поздравителното си слово Негово Светейшество патриарх Неофит подчерта, че е много важно единството, което показваме днес, да бъде „нашата най-важна задача и най-настъпна необходимост и през тази година, та укрепвани от вярата си в Бога, да продължаваме с усърдие вярно да служим на българския народ, като предоставяме всички необходими условия за неговия материален и културен възход и за неговото все по-високо духовно израстване. Нека свято пазим завещанието ни от великите наши предци традиции, като неизменно се вдъхновяваме от примера и образа на всички колоси на българския дух и от саможертвата на славното българско войнство, което в хилядолетната история на нашия народ и държава категорично се е доказало не само като надежден стълб на българската държавност, но и като вдъхновен носител на българската духовност!“

Десислава ПАНАЙОТОВА

Богоявление в гр. Варна

На 6 януари – Богоявление (Йордановден) – Негово Високопреосвещенство Варненски и Великопреславски митрополит Иоан отслужи света Литургия в катедралния храм-памятник на гр. Варна.

В празничното богослужение участие взеха ик. Димитър Стоев – протосингел на Варненска митрополия и председател на църковното настоятелство при храм „Успение Богородично“, прот. Йордан Найденов – секретар на Варненска митрополия, дяконите Любомир Георгиев и Давид Давидов.

Молитвено участие взеха представители на общинската власт, районни кметове, висши офицери от ВМС, и др.

Както всяка година на този празник, митрополит Иоан извърши тържествено освецаване на бойните знамена. Войните части бяха строени на площад „Св. св. Кирил и Методий“, пред катедралния храм.

Този военен ритуал е извършен за първи път на 20 август 917 г. по заповед на цар Симеон преди битката край Ахелой. По време на турското робство този обичай не е практикуван системно. След Освобождението на България е възстановен и извършван до 1946 г., когато е отменен съгласно атеистичната политика на тогавашния комунистически режим. През 1993 г. ритуалът от-

ново е възстановен.

След освецаването на бойните знамена шествието пое по площад „Независимост“ и бул. „Княз Борис I“, след което под празничен камбанен звън премина покрай морския храм „Св. Николай Чудотворец“ и продължи към Морската градина, където беше почетена паметта на великия български национален герой, поета Христо Ботев.

По случай 168-годишнината от рождението му официалните лица тържествено положиха венци пред неговия паметник.

По-късно шествието продължи до Втората буна на варненския плаж, където митрополит Иоан хвърли светия кръст в морската вода.

Тази година той беше уловен и изваден от 23-годишния Анжел Димитров, бивш възпитаник на Спортно училище „Г. Бенковски“.

Варненска митрополия

Празникът Богоявление в Ловеч

На великия Господски празник Кръщение Господне – Богоявление, Ловчанският митрополит Гавриил отслужи света Литургия в приземния храм „Въведение Богородично“ на новостроящата се катедрала „Св. св. Кирил и Методий“.

След светата служба владиката заедно с част от ловешкото духовенство излезе на площада пред храма, където бяха строени армейски подразделения с бойни знамена. Присъстваха градоуправителите на Ловеч и много официални лица. Тук митрополит Гавриил отслужи Великия водосвет, след което с литийно шествие подир Богоявленската икона празникът продъл-

жи до един от мостовите над река Осъм. В присъствието на ловешкото гражданство бе извършено погружение на св. Кръст и тридесетина младежи се хвърлиха в ледените води на реката, за да извадят кръстното знамение.

По традиция в края на

празника митрополит Гавриил поръси кабинета на ловешкия кмет за благословено, мирно и благоразумно управление през годината, а кметът даде коктейл, на който присъстваха представители от всички институции в града.

Ловчанска митрополия

Велик богоявленски водосвет в Асеновград

На 6 януари в храм „Св. Николай“, в Асеновград, епархийският архиепископ – Негово Високопреосвещенство Пловдивски митрополит Николай, придружаван от ставрофорен свещеник Добромир Костов – протосингел при Пловдивска митрополия, бе тържествено посрещнат от кмета на града Емил Караиванов, архиерейския наместник на Асеновградска духовна околия – ставрофорен свещеник Йордан Георгиев, свещеници и жители на града.

Под съпровода на духовния оркестър, гайдарския състав при архиерейското наместничество с ръководител Стефан Янев, митрополитския хор „Св. ап. Ерм“ с диригент протосалт Георги Радев, всички заедно се отправиха към бреговете на река Чая, където Негово Високопреосвещенство Пловдивски митрополит Николай и отците отслужиха Великия богоя-

ленски водосвет.

Архиепископ хвърли във водите на реката светия кръст, който бе хванат от Йордан Делчев. Владиката го поздрави и му подаде икона, на която бе изобразено светото Богоявление. Владиката поръси със светена вода младежите, които скочиха във водите на реката за изваждането на кръста.

В литийно шествие всички се отправиха към площада пред Общината, където бяха строени представителни войскове части.

Пловдивският митрополит Николай поръси и освети бойните знамена и отправи своя архиерейски благослов над всички присъстващи: „Господ да ви закриля, да изпрати над вас ангел – пазител и закрильник, и хранител на вашите души и тела, за да бъде служението ви мирно, спокойно и животно на нашия народ да бъде благоденствен, щастлив, мирен и душеспасителен. На многая и блага лета! Амин!“

Пловдивска митрополия

Празникът на св. Йоан Предтеча в Русе

На 7 януари светата Църква тържествено отбелязва празника Събор на св. пророк Йоан Предтеча и Кръстител Господен.

На Ивановден, както още се нарича празничният ден, бе отслужена архиерейска св. Литургия в русенския храм „Успение Богородично“. На митрополита съслужиха прот. Милен Цветков – председател на църковното настоятелство, енорийските свещеници ст. ик. Марин Георгиев и прот. Николай Николов, свещ. Диян Димчев и дяконите Валери Василев и Недялко Димитров.

В края на св. Литургия митрополит Наум се обърна със слово към христия-

ните, в което припомни, че св. Йоан Предтеча е предвестник на Идещия в името Господне и е най-великият от пророците, който е чул Божия глас от небесата и е видял Светия

Дух да слиза от тях.

Празничната литургия завърши с гръмка многолетствие за всички именици, произнесено от двамата дякони.

Милен БАКАЛОВ

ПАТРИАРШЕСКО НОВОГОДИШНО ПОСЛАНИЕ

От стр. 1

Ако устройваме нашите взаимоотношения с околните съгласно евангелските принципи и норми на поведение, ние въпреки негодите и затрудненията ще имаме много основания да благодарим на Бога за всичко – лошо и добро, което ни се е случило през изтеклата година, и да се радваме на Божието благословение за всяко ново добро начинание в живота.

2015 година ще запомним с няколко значими за Българската православна църква събития. Отбелязахме 1150 години от Покръстването на българския народ и 1145 години от основаването на самостойната Българска православна църква, 780 години от Възстановяването на Българската патриаршия през 1235 г. след двевековното византийско робство, 640 години от интронизацията на Патриарх Евтимий Търновски на престола на предстоятелите на нашата Църква и 600 от интронизацията на един от неговите най-близки ученици и последователи – Киевския митрополит Григорий Цамблак. Честването на тези годишнини подчертава огромното значение, което е имала и има за нашия народ и държава православната ни вяра и родната ни Българска православна църква – Църква, устояла на превратностите на времето и страстите на този свят и превела народа ни през бурни и сложни времена до днес.

Изминалата година ни донесе и радост, и тъга, и усепехи, и негодии. Ние благодарим на нашия Небесен Отец и подобно на св. Йоан Златоуст възкликваме: „Слава Богу за всичко!“

Нека встъпим в новата 2016 година с вярата, че силата Божия в немощ се проявява (2 Кор. 12:9), в нашата немощ; да вярваме, че за нас всичко е възможно чрез Господа Исуса Христа, Който ни укрепява (Филип. 4:13).

Бъдещето е скрито от човека, но ние можем да се обръщаме към Господа с гореща молитва, за да ни помогне в предстоящата година при всички житейски обстоятелства да възрастваме духовно от сила в сила и преодолявайки изкушенията и съблазнителите на днешния век, да устройваме своя живот по Божия закон.

Нека се молим и за нашите съотечественици, които живеят далеч от родните ни предели – да пазят православната вяра и да впитват нейните нравствени ценности в тъканта на своя живот. Така ще придобием мир, покой и благоденствие.

Призовавам над всички вас Божието благословение. Нека утихнат противопоставянията и неразбирателствата и мирът и благодатта на Господа Исуса Христа да пребъдват с всички нас! Амин. Честита Нова 2016 година!

Патриарх Неофит отслужи водосвет в АГ болница „Шейново“

В деня на родилната помощ, на акушерките и гинеколожите – **8 януари**, известен още като Бабинден, Негово Светейшество Българският патриарх Неофит посети столичната АГ болница „Шейново“, която е най-старата специализирана акушеро-гинекологична болница в страната.

Патриарх Неофит бе придружаван от Браничкия епископ Григорий, викарий на Софийския митрополит, и ставр. ик. Ангел Ангелов, софийски протосингел, с които отслужи водосвет за здраве в столичната болница и освети новите придобивки в родилното отделение и отделението по неонатология. Той пожела да има много здрави и щастливи родени деца, за да се множи българският род. Негово Светейшество дари икони на параклиса в отделението и честити празника Бабинден на персонала на болницата.

След като бяха поръсени с божиявненска вода всички стаи на отделението, благословение получиха и току-що родилите се близници Богомил и Божидара.

Директорът на болницата д-р Румен Велев показа на Негово Светейшество новия ехограф, дарен лично от патриарха (средствата са събрани като подарък за 70-годишния му юбилей), като отново му благодарят за

Видинският митрополит Дометиан отбеляза своя имен ден

На **10 януари** Православната църква почита паметта на преподобни Дометиан, епископ Мелитински, който се явява небесен покровител на Видинския митрополит Дометиан. Денят бе тържествено отбелязан със съборна света Литургия във видинския катедрален храм „Св. вмчк Димитър Солунски“.

Св. Литургия бе оглавена от Видинския митрополит Дометиан в съслужение с Негово Преосвещенство Белградският еп. Поликарп, протосингел архим. Антим, духовни надзорник архим. Исаяк, архим. Харалампий, архим. Йоан, ик. Нелуц Опря, представител на Румънската православна църква в София, отец Йон Ягару, от Епископия Слатина, Румънска православна църква, както и много свещенослужители, монаси и монахини от Видинска епархия и гости.

Голяма радост и чест за Видинския митрополит Дометиан бе участието в богослужбата и на представителя на Вселенския патриарх Вартоломей дякон Григорий, който произнесе и проповедта към вярващите.

След св. Литургия еп. Поликарп поздрави Видинския митрополит Дометиан от името на всички присъстващи, като му пожела много здраве, сили, бодрост, та както досега, така и занаярпред да ръководи поверените му от Бога духовни чедо и да им бъде пример в живота и духовното съвършенство.

Поздрав към Видинския митрополит отправи и Негово Високопреподобие архим. Антим, протосингел на Видинска митрополия.

На свой ред Негово Високопреосвещенство Видинския митрополит Дометиан изказа благодарност към всички, които са дошли в храма, за да прославят Бога, прославян чрез Своите светии, един от които е и преподобни Дометиан Мелитински, и им пожела да бъдат все така всеотдайни, да обичат Църквата, вярата и светостта, та в единомислие и братска любов да бъдат достойни чедо на Бога.

Митрополит Дометиан благодари чрез отец Григорий на Вселенския патриарх Вартоломей за това, че е благословил представителя на Вселенската патриаршия да по-

сети старопрестолния Видин и да вземе участие в честването паметта на св. Дометиан. Дякон Григорий поднесе като дар на митрополит Дометиан епитрахил и омофор, за молитвен спомен и благословение от Цариградската патриаршия.

След тържествените благопожелания митрополит Дометиан връчи благодарствени грамоти на вярващи християни от съседна Румъния, които със свои пожертвования, любов и грижа изработиха и подариха на катедралния храм на Видин саркофаг с балдахин, както и архиерейски одежди за тялото на блаженочиналия Видински митрополит Кирил, прославян като светец от вярващите християни както на Видин, така и от православните вярващи от Румъния.

За да се поклонят пред мощите на митрополит Кирил и неговите нетленни ръце, във Видин бяха дошли повече от 100 човека от Румъния, както и духовници и представители на румънския парламент.

Отец Йон Ягару, основен „двигател“ за осъществяването на идеята за благоукръсяване честното тяло на митрополит Кирил, изказа благодарност към Видинския митрополит Дометиан за неговото благословение и възможността да направят нещо за митрополит Кирил, достоен йерарх и светител на Църквата.

След тържественото моление вярващите християни минаха, за да се поклонят пред мощите на Видинския митрополит Кирил и да поздравят митрополит Дометиан. На всички присъстващи бе раздадена храна за здраве и благословение.

Празникът продължи с тържествен обяд. Гости на тържеството бяха г-н Огнян Ценков, кмет на Видин, г-н Венцислав Пасков, зам.-кмет на Видин, г-жа Елка Георгиева, зам.-областен управител на Видинска област, г-н Геннадий Велков, председател на Общински съвет Видин, както и много интелектуалци, общественици, граждани и вярващи.

Архим. **ЕВТИМИЙ**

Празникът на св. Серафим Саровски в гр. Гоце Делчев

В деня на своя небесен покровител – св. Серафим Саровски – Неврокопският митрополит Серафим отслужи тържествена света Литургия в храм „Св. Успение Богородично“, гр. Гоце Делчев. Сред гостите на празника бяха свещеници от епархията, представители на местната власт, общественици, миряни. Песнопенията изпълни митрополитският хор „Йером. Неофит Рилски“, ръководен от проф. Йоанис Папахронис.

И тази година традиционната среща на Неврокопския митрополит със студенти от епархията съвпадна с именния ден на Негово Високопреосвещенство – **2 януари**. Това допринесе за празничната и ведрата атмосфера, в която протече срещата. След молитвата за началото на Новата година, отправена към Всеподателя Бога и към великия Божи угодник св. Василий Велики, митрополит Серафим благослови празничната пита, която лично разряза и раздаде на всички присъстващи.

Срещата премина непринудено и студентите от-

крито и свободно разговаряха с митрополита по различните теми, които ги вълнуваха.

Митрополит Серафим се обърна с кратко слово към студентите, в което говори за същността на Църквата и напомни, че всички кръстени християни са нейни живи членове и като такива вземат естествено и дейно участие в живота ѝ.

Гости на срещата бяха още Адрианополският епископ Евлогий – игумен на Рилската света обител, който преподаде на студентите благословение от св. Йоан Рилски – закрилник на българския народ, както и проф. Иван Желев, които бяха дошли в следобедните часове, за да поз-

дравят Негово Високопреосвещенство за празника. Накрая митрополитът изрази готовността и желанието си за по-чести срещи с младите хора в епархията и припомни колко необходимо и важно е общуването и взаимната подкрепа особено днес, когато живеем отдалечени и отчуждени един от друг.

Митрополит Серафим благопожела на всички успешна учебна година и подчерта, че всяка цел бива увенчана с успех тогава, когато е съобразена с основните християнски ценности и служи за утвърждаването на доброто в света и спасението на човека.

Неврокопска митрополия

Весела ИГНАТОВА

От стр. 5

При студено време преподобният събирал съчки и сечал дърва за отопляване на килията си. През лятото работел в малката градина, от която се прехранвал. За наторяване на земята той ходел за мъх по бластити места в горешите летни дни. Когато отивал там, съблечен и препасан само през кръста, комарите и други насекоми жестоко желили тялото му, така че то се подувало и дори посинявало. Но Божиият подвижник доброволно търпял заради Господа и дори се радвал, защото, както казал впоследствие: „Страстите се премах-

Впоследствие преподобният още повече усилл своя пост, отказвайки се и от хляба, и приучил тялото си на такова въздържание, че се хранел, по думите на апостола, „работейки с ръцете си“, само със зеленчуците от своята градина. През първата седмица на Великия пост той не приемал никаква храна до причастяването със светите Тайни в събота. След като съвсем престанал да взема хляб от обителта, той в продължение на две години и половина живял без никакъв издръжка от нея и братята недоумявали с какво се храни старецът през това време, не само

прости и бедни дрехи.

Веста за смъртта на светия старец бързо се разпространила навсякъде и от цялата Саровска околност бързо се стеки в обителта. Особено тежка била скръбта на дивеевските сестри, изгубили в негово лице своя любим духовен отец и пазител, и скръбта им била още по-безутешна, тъй като нямало човек, който би бил в състояние да го замени в качеството му на духовен ръководител.

В продължение на осем дни тялото му стояло открито в Успенската църква. Гроба на блажения старец приготвили на същото място, което било набелязано от него. Още преди погребението Саровската обител се изпълнила с хиляди хора, събрали се от околните места и губернии. Всички единодушно оплакваи смъртта на благодатния старец. В деня на погребението му, след литургията имало толкова много народ, че свещите около ковчегата му гаснели от задуха. Погребението било извършено от Саровския игумен Нифонт и многочисленото братство. Тялото било предадено на земята, в гроба от дясно на църковния олтър. Впоследствие бил построен чугунен паметник във вид на гробница, с надпис: „Живя за слава Божия 72 години, 6 месеца и 12 дни“.

На 19 юли/1 август 1903 г. станало откриването на неговите мощи. Той бил причислен към лика на светиите 70 г. след кончината му. Чинът на канонизацията бил извършен в Саров при голямо стичане на народ и в присъствието на цар Николай II. Мощите му били положени за поклонение в Саровската пущина.

През 20-те години на миналия век обителта била заркрита, а мощите отнесени в Ардатов, където и изчезнали. Едва през 1991 г. те били намерени във фондоте на Държавния музей по история на религията, разположен в Казанския събор в Санкт Петербург. През лятото на същата година, тухли и пънове, намиращи се в килията му. Храна вкусвал веднъж на ден, вечер; носел

през лятото, но и през зимата. Едва мако преди смъртта си старецът разказал на някои близки, че около три години се хранел само с отвара от тревата сладък бър, която събирал през лятото и изсушал за зимата.

В 1806 г. настоятелят на Саровската обител, старецът Исаия, поради своята болест и преклонна възраст се оттеглил от делата на настоятелството и братята единодушно избрали на негово място преподобния Серафим. Но той се отклонил от това както поради своето дълбоко смирение, така и поради изключителната си любов към пустинята и безмълвието.

Приближавайки се към края на своя много труден живот, преподобният не само не смекчил скръбите си, но към предишните си подвизи добавил нови трудове и подвизи. В последните години от живота си старецът спял седнал на пода, облегнат с гръб на стената и протегнал нозе; понякога полагал глава на камък или на дървен пъл или лягал на чували, тухли и пънове, намиращи се в килията му. Храна вкусвал веднъж на ден, вечер; носел

ПОДВИЖНИЦИ НА ПРАВОСЛАВИЕТО

ЛЮБИМ ДУХОВЕН ОТЕЦ И ПАЗИТЕЛ

ват със страдания и скръби – или доброволни, или изпращани от Промисъла“. И затова, за най-съвършено и надеждно очистване на душата той приемал върху себе си доброволни страдания.

Преподобният всеки ден извършвал монашеското молитвено правило по Следовния Псалтир, по чина на древните християнски пустинножители, в свое време пел и четял 1-ви, 3-ти, 6-и и 9-и часове, вечеря, малко по-вечерие, вечерни молитви, при това често вместо вечерно правило, правел по хиляда поклона на един път, четял полуношницата и други църковни служби. Изучил от собствен опит всички начини и степени на молитвата, той възлизал не само до подвига на така наречената умна молитва, но и до най-високата степен на молитвено съзерцание, когато умът и сърцето биват съединени в молитва, помислите не са разсеяни и сърцето се съгръва от духовна топлина, в която възсиява Христовата светлина, изпълвайки с мир и радост целия вътрешен човек.

Така, спасявайки се в пустинята през седмицата, свети Серафим в навечерието на празничните и неделните дни идвал в Саровската пущина, слушал вечернята, всенощното бдени или утренията и след ранната литургия се причастявал със светите Тайни, след което до вечернята приемал изващите при него по свои нужди братя; след това си взимал хляб за през седмицата и се връщал в пустинната си килия. Цялата първа седмица на Великия пост прекарвал в манастира и в тези дни постел, изповядвал се и в събота се причастявал със светите Тайни.

С молитвените подвизи блаженият старец съединявал подвизите на голямо въздържание и пост. В началото на своя пустинен, отшелнически живот той се хранел с твърд сух хляб, който вземал със себе си от обителта в неделя, за цяла седмица, но и от това количество отделял голяма част за горските животни и птици, които много го обичали и често посещавали мястото на молитвените му подвизи.

Село Дивеево се намира на 450 км от Москва, на 180 км от Нижни Новгород, на 65 км от Арзамас, на 12 км от Саров. То възниква през 1559 г. Наименованието си получава по името на първия владетел – княз Дивей. През втората половина на XVIII в. Дивеево е негово село с дървена църква в чест на св. Николай Чудотворец и св. архидякон Стефан. Църквата се намирала там, където се пресичали пътищата, водещи към Саров, затова поклонниците, които отивали в Саровския манастир, спирали да отдъхнат в църквата. Именно тук решила да отдъхне основателката на Серафимо-Дивеевския манастир Азатия Мелгунова. Дивеевският манастир бил съгражден в продължение на половин век. Започнало се с каменната Казанска църква, построена от 1773 до 1780 г.

По благословението на преподобни Серафим Саровски към Казанския храм били построени църквите „Рождество Христово“ (1829 г.) и „Рождество Богородично“ (1830 г.). В центъра на обителта през 1865-1875 г. бил въздигнат петпрестолният Троицки събор. Редом с него в края на XIX и началото на XX в. била издигната камбанария. Отстрани на Троицкия събор в края на XIX в. били построени игуменски корпус с домашен храм в чест на св. Мария Магдалина и трапезен храм в чест на св. Александър Невски. В началото на XX в. зад Троицкия събор бил издигнат Преображенският събор (1907-1916 г.).

В храмовете на обителта почитат светите мощи на нейните небесни покровители: преподобни Серафим Саровски и дивеевските преподобни Александра, Марта и Елена, Пелагия, Параскева и Мария.

Духовна съкровищница

За житейските грижи

св. ТВОСВАЛ ЗАТВОРАНИК

Продължавам да говоря върху вашето оплакване за наплива на мисли, породени от житейски занятия.

Как може да стоим без работа? Ще бъде грешна празност. Трябва нещо да се работи, а и някои къщни работи да се вършат. Това е ваш дълг. И външните отношения не бива да се прекъсват. Трябва да се поддържат, и то както трябва. Това е дълг на човешкото обществитие. Но всички занятия от този род могат и трябва да бъдат изпълнявани така, щото да не отдалечат мислите от Бога. Как така?

У нас съществува едва ли не всеобщо поверие, че щом се заловиш с нещо в дома или извън него, вече излизаш от онези Божии дела, които са Му угодни. Поради това, когато се породи желание да живеем богоугодно или при разговор стане дума за това, обикновено то се съпровожда от мисълта, че ако е наистина така, тогава бягай от обществото, бягай от къщи в пустинята или в гората. Междувременно и едното, и другото не е правилно. Житейските и обществените работи, от които зависи съществуването на семейството и обществото, са определени от Бога, дела и изпълняването им не е бягство в небогоугодна област, а движение в Божии дела.

Следвайки такова неправилно поверие, всички правят така, че при наличието на житейски и обществени работи нямат никаква грижа за Бога. Виждат, че това поверие владее и вас. Моля, прочее, да го отхвърлите и да възприемете убеждението, че всичко, каквото правите в дома си и извън него във връзка с обществото като дъщеря, като сестра, сега и като московчанка, е богоугодно дело. Защото за всичко, което се отнася към това, има особени Божии заповеди. Как може да бъде негодно Нему изпълняването на заповедите Му? Със своето поверие вие наистина ги правите негодно Богу, защото ги изпълнявате не с това разположение, с каквото иска Бог. Божийте дела при вас не са извършвани по Бога. Така че и те пропадат напрасно. Освен това те отстраняват ума от Бога.

Моля, поправете това и отсега започвайте всички такива работи със съзнанието, че да вършите това е заповед, и ги вършете като че ли изпълнявате Божия заповед. Когато се настроите така, нито едно житейско дело не ще отдалечи мисълта ви от Бога, а напротив – ще ви приближи към Него. Всички ние сме раби Божии. На всекиго Той е назначил свое място и дело и гледа кой как го изпълнява. Той е навсякъде. И вас също гледа. Дръжте това в мисълта си и вършете всяка работа като че ли ви е поръчана направо от Бога, каквато и да е тя.

Така вършете и работата си къщи. А когато някой идва отвън или сами излизате, дръжте в мисълта си, че в първия случай Бог ви изпраща това лице и гледа по Бога ли вие ще го приемете и ще се отнесете към него, а във втория – че Бог ви е възложил дело извън къщи и гледа дали ще го извършите така, както Той желае.

Ако се настроите така, нито домашната работа, нито извън домашната – нищо няма да отвлече ума ви от Бога, а напротив, ще го държи при Него чрез съображението как да постъпите така, че да Му бъдете приятна. Всичко ще вършите със страх Божий и този страх ще държи вниманието ви приковано към Бога.

А това, какви работи във връзка със семейството и извън него са угодни на Бога, моля, добре да си изясните, като вземете за ръководство книгите, посочващи делата, които сме длъжни да извършваме тук. Добре си ги изяснете, за да отделите от тукашния житейски и обществен ред всичко онова, което сме длъжни да извършваме. Да отделите всичко, което е внесено от суетността, страстите, човекоугодничеството и светоугодничеството. Но след изяснената решимост да живеете богоугодно, вие, разбира се, без особени напомнания ще се отстраните от всичко това.

Освен споменатото поверие към нашите дела се присъединява и една – ще я нарека така – известна слабост. Това е грижата. Че всяка работа, осъзната като задължителна, трябва да се извършва с всичкото ни усърдие, това е дълг, ограден със страшна заплаха: проклет е всеки, който върши Божието дело с небрежност. Но грижата или многото загриженост, измъчваща сърцето и не даваща му покой, е болест на падналия, който се е заел сам да устрои своята съдба и се мятане на всички страни. Тя разпръсква мислите и не им дава да се съсредоточат дори и върху тази работа, която сега се върши. Така че, моля, потрудете се да я прогоните и да не й позволявате да се раздвигва. Имайте усърдие към делата и извършвайки ги със старание, очаквайте успех от Бога, посвещавайки Му и самото дело, колкото и малко да е то, а грижата потискайте.

Направете така, и вашите житейски дела и занятия няма да ви отвлечат от Бога. Господ да ви помогне!

От стр. 1

се християнин. Една от най-чувствителните в това отношение е темата за даването на милостиня. Тя се е превърнала в истинска съблазън за много духовници и миряни, една неприятна предпоставка за нарушаване на тяхното душевно спокойствие и мир.

В Евангелието е казано – „Томува, който ти проси, давай, и не се отвърщай от оногово, който ти иска назаем!“ (Мат. 5:42). Но остава открит въпросът – на всички ли трябва да се дава, и то без усмотрение на конкретната просеща личност? Сам по себе си той е достатъчен, за да хвърли в смут една вярваща душа! Защото не е плод на маловерие или неблагоприятно съмнение, а на благочестиво разсъждение.

В този дух е и наставлението на „Учението на 12-те апостоли“ – „Дидахи“: „Нека се изпоти милостинята в ръката ти, преди да узнаеш кому да я дадеш!“ То е израз не просто на някаква предпазливост, породена от явното незнание за качествата на личността на просещия, но и истинска проява на духовна разсъдителност, необходимо изискване за всеки, който е потопен в стихията на невидимата бран. Без нея всяка вярваща душа много лесно може да разпилее даровете на Светия Дух и да постъпи като нерадив слуга. Това е изискване християнинът да използва своя облагодатен ум и да преценява всеки конкретен случай, а не само да проявява своето искрено добротворство. Подобно наставление има и в Стария Завет – „Давай на благочестив и не помагай на грешник!“ (Сир. 12:4).

Духовното напътствие ясно изисква внимателна и задълбочена преценка не само на личните качества на просещия, но и ангажира ясна оценка на не-

АКТУАЛНО

ПРОФЕСИЯ ПРОСЯК

говата почтеност от страна на даряващия. Многоцветната практика на живота и горчивите разочарования в това отношение са дали своето отражение и целят да възпрат едно неразумно поведение, което е не само неправилно, но и небогоугодно в същността си.

Навсякъде и във всичко мъдростта на Светите отци ни наставлява към разсъждение. Тя е като малко зрънце, което трябва да присъства навсякъде и във всичко, за да можем да берем добри духовни плодове. Духовният живот е сложен и е повече от необходимо да внимаваме в следването на неговия духовен ритъм. От една страна, ние не бива да бъдем сухи и застинали християни, които изпълняват буквата на закона, а не следват неговия дух, а от друга – да не се превръщаме в лекомислени и повърхностни благодетели, които хвърлят бисерите си напразно.

Посоченият духовен проблем винаги е бил деликатен, но съвременният динамичен свят го превърна в болезнен. В Древността и апостолските времена прибавящите към просия са били лица, лишени от възможността за собствен труд и прехрана. Много често това са били инвалиди и бивши членове на воюващите армии. Известно е, че една голяма част от мъжкото население се е прехранвало като ставали доброволни наемни бойци в определени военни формирования. Били са в реална невъзможност да се трудят, поради тежките телесни увреждания, които са ги изваждали извън строя.

Тогавашните общества са

нямали такава разгърната система за социално подпомагане, вериги от фондации и асоциации за защита на бедните и страдащите, както сега. Били са оставени без прехрана и подслон, без реална човешка грижа и наблюдение. В определен период от християнството се зараждат странноприемниците, които поемат една част от тези клетници. За разлика от тях, към настоящия момент просиите се радват, особено в Западна Европа, на системна грижа и сравнително добро благополучие. Те са обгрижвани от редица организации и са под особена закрила на съответната държава. Не са лишени от нищо, нищо не застрашава тяхното съществуване и дори имат достатъчно добри спестявания.

Дори в трудните условия на страните от Източна Европа и в преход те не са изоставени докрай на произвола на събитията – сформирани са доброволчески кухни към учреждения и храмове. Нещо повече – настоящата просия в градовете функционира като една система, оформена като мафия, с определени нива и степени, в която всеки си получава своя дял. Не са малко хората, които притежават апартаменти и недвижимости, печелейки много добре за сметка на добронамерени минувачи и туристи. Те играт чудесно ролята на окаяни бедняци, които са изоставени от всички и навсякъде са отблъсквани и наскърбявани.

Дори в рамките на един ден, особено през лятото, те печелят дори повече от голяма част от техните благодетели, които се

трудят за своята прехрана, дори работейки на няколко места.

Тези просещи бедняци често се намират пред входовете на храмовете или на обществените сгради и са неотменна част от депресивната обстановка в града. Гледат с „невинни“ погледи и протягат ръце, шепнейки някакви жални думи. Някои от тях са „въоръжени“ с епикризи, съдебно-медицински експертизи и заключения на вещи лица и умело и със заучени жестове ги пробутват под очите на минувачите. Когато получат негативен отговор или биват подминати от тях, нерядко отправят груби и нецензурни изрази и обръщения, и дори проклетията зад гръба им. Тяхното поведение смущава миряните и е далеч от всякаква проява на искреност и покаяние.

За преобладаващата част от тях просията се е превърнала в професия, доходоносно занимание, от което за нищо на света не искат да се разделят. Упорито отклоняват всякакво предложение да помагат или да започнат работа. На практика правилото се е превърнало в изключение, а изключението – в правило. Те печелят не просто от милосърдието на хората, а от тяхната наивност, трупат блага не от състраданията им, а от тях-

ното лекомислие. Превърнали са се в паразит, впит в живата тъкан на обществения организъм.

Нека всеки един от нас, духовник или мирянин да преосмисли отношението си към тях и намери своята лична рецепта за правилния подход, който да го избави от душевния смут и угризенията на съвестта, когато дава или не дава на просяци. Нещо повече – ние имаме святото призвание да благовестим на всички и навсякъде и нека, когато им даваме частица от нашето видимо имане, да свидетелстваме за Великото невидимо, за Царството Божие, за необходимостта на тези хора да влязат в храма и да потърсят непосредственото общуване със Светия Дух, чрез искрена молитва и приобщаване с тайнствата на Светата Църква.

Наставленията на Священото Писание за милостинята трябва да бъдат приети динамично, а не статично, в светлината на цялата дълбочина и богатство на Преданието и светотеческия опит. Тогава изразената в делата на добротворство жива и преобразяваща вяра ще бъде проявена през призмата на духовната разсъдителност. Амин!

Свещ. Ясен ШИНЕВ

– Отче, откъде произхожда дързостта?

– От Париж!... Дързостта е безсрамие и прогонва надалеч страха Божий, подобно на пушека, който пукаме на пчелите, за да се отдалечат от кошера.

– Отче, как да избеем дързостта?

– Като чувстваш себе си по-ниско от Всички. Необходимо е голямо смирение. Ти като най-малка трябва да чувстваш уважение и благоговение към Всички сестри.

* Игра на думи: παρρησία – дързост, Πάρισι – Париж.

Духовна съкровищница

Дързостта прогонва благоговението

Изказвай мисълта си смирено, а не демонстрирайки, че всичко знаеш. Този Бог ще ти дава Своята благодат и ще напредваш. Най-големият враг за послушника е дързостта, защото прогонва благоговението. Обикновено след дързостта следва непокорността, а след тях безчувствието – отначало за малките грехове, с които постепенно човек свиква и започва да гледа на тях като на естествени. Обаче в дързостта на душата си той няма покой, а смут и тревога. Но не може да разбере от какво страда, защо сърцето му е обърнато отвсякъде с една кора и не чувства кривичите си.

– Отче, каква е разликата между простотата и дързостта?

– Едно нещо е душевната простота, а друго дързостта. Простотата съдържа в себе си и благоговение, и нещо детинско. В дързостта има безочие.

И в прямотата често пъти може да има нахалство. Често в прямотата и простотата може да е скрито много безсрамие, когато човек не внимава. Казва: „Аз съм пряк характер“ или „Аз съм прост човек“ и говори безочливо, без да го осъзнава. Едно нещо е обаче простотата, друго – безочливостта.

– Отче, какво е духовната скромност?

– Духовна скромност е страхът Божий, но страх в добрия смисъл. Този страх, тази свитост носи рагост, мед ти капе на сърцето; духовен мег! Виж например, козато едно малко дете е стеснително, как почита баща си – внимателно е и от голяма скромност дори не слеза към него. Ако тръгне да го попита нещо, цялото се изчервява. Такова дете на икономстаса да го сложиш. А друго дете си мисли: „Е, нали ми е баща“, и неприлично и дръзко се протяга пред него. И когато иска

нещо, настоява ридричливо да му го дават; тропя с крак, заплашва.

В едно добро семейство децата се държат свободно. Съществуват уважение, без уцеата да има натезнатост и войнишка дисциплина. Те се радват на баща си, на майка си, а и те от своя страна им се радват.

„Любовта не познава срам“, казва апостол Павел. Има дръзновение, в добрия смисъл. В тази любов има благоговение, уважение, т.е. тя побеждава страха. Един е стеснителен, колеблив е, но има и страх, защото скромността му не е истинска. Друг е стеснителен, но не се страхува, защото има истинската, духовната скромност. Когато скромността е духовна, човек чувства рагост.

Например малкото дете обича баща си и майка си с дръзновение – не се страхува да не го ударят. Взема шалката на баща си, тъй ако ще и офицер да е, и я хвърля на земята, и се радва. Има от доброта простота, няма нахалство. Нека различаваме простотата от дръзостта и нахалството. Ако няма уважение, скромност, тогава стигаме до

дързост, до нахалство. И виждаш след това момичето да се излежава и да казва: „Майко, донеси ми една чаша вода! Ама да е студена!... А, тази не е студена. Казах ти студена да ми донесеш“. Така се започва, а после стигат готам, чаша да казвам: „Че защо жената да се бои от мъжа си?“ (Вж. Еф. 5:33). В тази боязън обаче е уважението, а в уважението е любовта. Нещо, което уважавам, също го и обичам; и нещо, което обичам, го уважавам. Жената трябва да уважава мъжа си. Мъжът трябва да обича жена си.

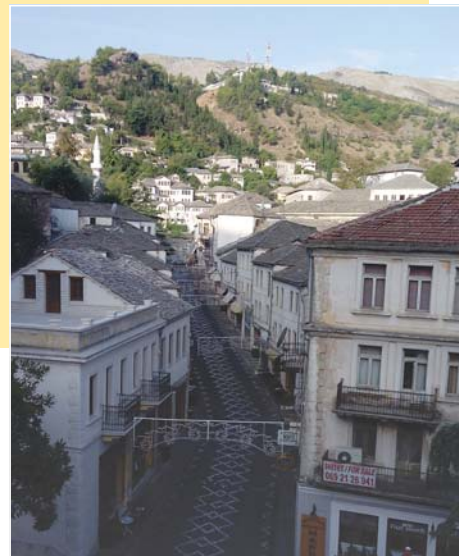
Ала днес избрънват Всичко, а след това семействата се разпадат, защото четат Евангелието наопаки. Мъжът казва: „Жената трябва да се подчинява“. Но ако нямаш любов, тогава и едно коленце не можеш да подчиниш. Ако нямаш любов, дръзливостта в това и няма отзивчивост. И не можеш дори чаша вода да му поискаш. Когато човек уважава ближния, тогава уважава и самия себе си, но поставя себе си на последно място. В уважението към ближния има любовчестие, докато ако човек се грижи за себе си, в това няма любовчестие.

Св. Лавсий СВЕТОБОРЕЦ

ПРАВОСЛАВИЕТО ПО СВЕТА

АЛБАНИЯ, която не познаваме

Продължение от бр. 22

В полумрака на отиващия си ден Гирокастро, с накацали по склона на планината каменни къщи, стъпени под покривите си от каменни плочи, на пръв поглед е като неравна сива скала. Два свивайки от главния път и тръгвайки нагоре, започваш да различаваш стъпените една над друга сгради. Спираме в самото начало на Стария град и пред очите ни плъзва като огромна змия главната улица, покрита със сив калдъръм и ромбоидни шарки по средата. Магазинчета, кокетни кафенета, бръснарница, обменно бюро... – тук можеш да намериш всичко, най-вече един особен уют на едно отминало време, в което животът е течал бавно, като по калдъръми. Разходката по тези улици е като пътуване във времето. И илюзията би била пълна, ако от време на време не префучаваше шумно поредният мерцедес – кой знае защо най-разпространената марка автомобили в днешна Албания.

Дебелите високи стени на градската цитадела, с часовниковата кула в нея, увенчават най-горе града, наричан и Сребърният град заради старото му гръцко название – Аргирокастро – „сребърна крепост“. Ако потърсите православния храм в града, ще го откриете на главната улица на стария град, в съседство с джамията. Те, както и къщите, градени още в турско време, са запазени добре, вероятно защото градът, който е родното място на Енвер Ходжа, е бил по време на режима с особения статут на нашия Правец.

Друг виден гражданин на Гирокастро е Исмаил Кадаре – световноизвестен албански писател, живещ днес във Франция, който между прочем застава срещу мюсюлманството, което смята за „неалбанско“.

Нощта ни сварва някак по домашно в ресторантче с прости дървени маси и столове, изнесени по средата на малка улчица, с приятели и собствениците му, които тихо вечерят на съседната маса в края на дългия си работен ден – тя е албанка, той е грък. Повече не разпитвахме – беше очевидно какво ги е събрало – любов.

Плъзим бавно по стръмния път нагоре към „най-красивия град в Албания“, „града на стотите прозорци“, „средището на албанската мафия“... и всичко, което съм чула за гр. Берат (името му е скръщение от старобългарското **Бѣградъ**), без определени очаквания, а поскоро готова да ме изненада. Отсреща на планинския

склон ясно се чете NEVER – вероятно буквите изписани с камъни са огромни. Разбираме по-късно, че преди години този надпис е бил ENVER. Времето се променя и очевидно дори написаното върху камък или с камък не е особено трайно, когато се отнася до човешки пристрастия. Спираме в подножието на укрепления средновековен град и продължаваме пеша нагоре заедно с туристи от различни националности и сватбари, които традиционно посещават средновековната крепост в празничния си ден.

Минаваме през тунела на градската порта и потъваме в нещо познато. У дома сме, сякаш пристъпваме по калдъръмените улици на който и да е български град от XVIII-XIX в. Същите къщи с каменна долна част и паянтови були, издадени чрез еркери един или два жилищни етажа и четиристенни покриви с турски керемиди – всяка посвоему уникална; същите ръчни плетива и шевици, закачени по дуварите за продан; прикачващи с гостоприемството си механи и кафенета и същите малки православни църквички, вместени сякаш по една на всеки ъгъл – несравнимо повече от механите и от кафенетата, което недвусмислено говори за приоритетите на жителите в онези времена. Съотношение, което дори днес в туристическия вече Берат не е променено чувствително.

В началото на III в. пр.н.е. градът носи името Антипатрея, дадено му от македонския цар Касандър в чест на баща му Антипатър. През II в. пр.н.е. е завоюван от римляните. Византийците го наричат Пулхериополис. Българите го наричат Белград – вероятно заради белия камък, от който са построени къщите и крепостта – а през османско време е известен като Арнаут Белград за разлика от Белград на Дунава, а в албанския Белград постепенно преминава в Берат.

Градът и областта още през VII в. са част от Куберовата държава, а при цар Борис I са присъединени към Първата българска държава. Влизал е в пределите и на Втората, след като при цар Йоан Асен българският суверенитет е възстановен. До XVII в. градът запазва българското си име – Белград, а до днес реката, която се вие през града, се нарича река Осъм, а християнската махала от едната ѝ страна се казва Горица. Градът доста напомня на друг град, през който минава река, която се казва Осъм, а над него има запазена средновековна крепост – на Ловеч. Впрочем, оказва се, че двата града са побратимни.

Изгледи от Гирокастро

През 1912 г. в резултат на Балканската война Албания получава независимост. През 1922 г. в Берат е обявена независимостта на Албанската църква. В 1944 г. тук Енвер Ходжа провъзгласява временното правителство, с което започва комунистическата власт в Албания. По време на режима му средновековната крепост, църквите, старите къщи са запазени като паметници на културата и днес Берат е под закрилата на ЮНЕСКО.

Твърдят, че в Стария град, в крепостта и в града долу, край р. Осъм, е имало 42 православни църкви, но са оцелели 17. В някои от тях откриваме прекрасно запазените стенописи от XIV-XVI век – „Св. Константин и Елена“, „Св. Богородица Влахернска“ – чиито стенописи са дело на прочутия зограф Онуфрий от Неокастро и сина му Никола; „Св. Никола“ – зографисана от Онуфрий Кипърски; близката до градската порта „Св. София“, „Св. Троица“, „Св. Тодор“, които откриваме в средновековната българска крепост над по-новия град.

Следва

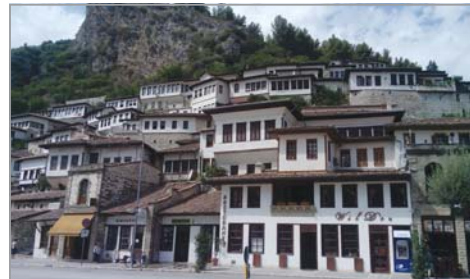
Александра КАРАМИХАЛЕВА

Две от многобройните православни църкви в средновековната крепост над гр. Берат

Градът на „стотите прозорци“ – Берат

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА 2016 г.

„Църковен вестник“

1 година..... 30,00 лв.
6 месеца 15,00 лв.
3 месеца 7,50 лв.
ед. цена 0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000
ул. „Оборище“ № 4
тел. 980-30-16, центр. 987-56-11/245,
e-mail: synpressbg@gmail.com

Отговорен редактор на броя:
Александра Карамихалева

Материали се приемат в електронен формат.

Сумите за абонамент да се изпращат по банкова сметка или с пощенски запис на името на **Танка Тончева Христова**, като се изписват точният адрес и пощенският код на абоната!

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ:
УниКредит Булбанк – София, ул. „Алабин“ № 58
IBAN BG97UNCRR96601018147018, BIC код: UNCRBGSF

„Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.